

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja

2012/0337(COD)

14.2.2013

OSNUTEK MNENJA

Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja

za Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2020 „Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“

(COM(2012)0710 – C7-0392/2012 – 2012/0337(COD))

Pripravljavka mnenja: Daciana Octavia Sârbu

PA_Legam

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta

Komisija namerava s sedanjim zakonodajnim predlogom za obdobje od leta 2013 do leta 2020 določiti sedmi okoljski akcijski program, pri čemer je bil prvi sprejet leta 1973. Ker se je šesti okoljski akcijski program iztekel julija 2012, je Evropski parlament pred njegovim iztekom v svoji resoluciji¹ z dne 20. aprila 2012 pozval Komisijo, naj kar se da hitro predstavi nadaljnji program, da bi omogočila prehod k trajnostni prihodnosti, zagotovila neprekinjeno delovanje in preprečila vrzel med projekti. Parlament je v svoji resoluciji pozval Komisijo, naj njen prihodnji predlog temelji na treh prednostnih nalogah: izvajanje in krepitev okoljske zakonodaje, vključevanje okoljskih ciljev v vse sektorske politike in mednarodna razsežnost varstva okolja.

Komisija je novembra 2012 predložila osnutek sklepa o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije z naslovom „Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“. Cilj predlaganega sedmega okoljskega akcijskega programa je enak kot pri prejšnjih programih: oblikovati splošni okvir za različne okoljske ukrepe, načrte in zakonodajo, ki jih je nedavno objavila Komisija. Omogočati mora vključevanje in preučevanje vseh obstoječih okoljskih ciljev za leto 2020 za različna področja politike, in sicer v smislu medsebojne povezanosti. Predlog vsebuje tudi dolgoročni vidik v obliki vizije za leto 2050. Cilj novega okoljskega akcijskega programa je povečati prispevek okoljske politike k vzpostavitvi z viri gospodarnega, nizkoogljičnega gospodarstva, v katerem je naravni kapital zaščiten in se ga izboljšuje, zdravje in dobro počutje državljanov pa sta zagotovljena.

Evropska Komisija v prilogi k osnutku navaja *devet prednostnih ciljev*, ki naj bi jih dosegle EU in njene države članice.

1. varovanje, ohranjanje in izboljšanje naravnega kapitala Unije;
2. spreminjanje Unije v z viri gospodarno, zeleno in konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo;
3. varovanje državljanov Unije pred pritiski ter tveganji za zdravje in dobro počutje, ki so povezani z okoljem;
4. povečanje koristi okoljske zakonodaje Unije;
5. izboljšanje utemeljitve okoljske politike;
6. zagotovitev naložb za okoljsko in podnebno politiko ter ustrezno določanje cen;
7. izboljšanje vključevanja okoljskih vidikov in usklajenosti politike;
8. krepitev trajnosti mest v Uniji;
9. povečanje učinkovitosti Unije pri spopadanju z regionalnimi in svetovnimi okoljskimi izzivi.

Okoljski izzivi za kmetijski sektor

¹ P7_TA-PROV(2012)0147: Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. aprila 2012 o reviziji šestega okoljskega akcijskega programa in določanju prednostnih nalog za sedmi okoljski akcijski program – boljše okolje za boljše življenje (2011/2194(INI)).

Kmetijski sektor se sooča z znatnimi pritiski v obliki vse večjega svetovnega povpraševanja po hrani, omejenih virov, potrebe po okoljevarstvenih ukrepih in izzivov pri proizvodnji hrane zaradi okoljskih sprememb.

Kmetijstvo znatno prispeva k emisijam toplogrednih plinov, vendar ima skupaj z gozdovi tudi bistven potencial za blažitev podnebnih sprememb s pomočjo absorpcije in shranjevanja ogljika. Tudi raziskave in inovacije imajo lahko ključno vlogo pri blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje, denimo z zmanjšanjem emisij iz kmetijstva in povečanjem odpornosti posevkov na učinke podnebnih sprememb.

Zaradi omejenih naravnih virov bo učinkovita raba virov pri proizvodnji hrane bistvenega pomena za premagovanje sedanjih in prihodnjih izzivov. Po podatkih Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo se bo svetovno prebivalstvo do leta 2050 povečalo za tretjino. To bo v povezavi s spremenjenimi vzorci porabe povečalo povpraševanje po hrani za 70 %. Zato mora evropsko kmetijstvo nujno doseči najvišjo možno raven trajnosti in učinkovitosti rabe virov.

Prav tako je pomembno opozoriti, da se je količina živilskih odpadkov na svetovni ravni od leta 1974 do danes povečala za 50 % in da so potrebni nujni ukrepi za zmanjšanje prekomernega nastajanja živilskih odpadkov znotraj prehranske verige.

Namen zakonodajnih predlogov za reformo skupne kmetijske politike je povezati neposredna plačila z zagotavljanjem javnih dobrin in kmetijsko-okoljskim ukrepom nameniti sredstva iz evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. To naj bi spodbudilo prakse z ugodnim vplivom na okolje, kot so diverzifikacija posevkov, zaščita trajnega travinja ter vzpostavitev in ohranitev ekološko dragocenih kmetijskih in gozdnatih območij.

Da bi lahko ohranila odpornost in konkurenčnost evropskega kmetijstva in da bi to še naprej proizvajalo živila visoke kakovosti ter zagotavljalo okoljske storitve, poleg tega pa prispevalo k trajnostnemu razvoju podeželja EU, mora Unija razviti obsežne ukrepe za obvladovanje podnebnih sprememb.

PREDLOGI SPREMEMB

Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja poziva Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane kot pristojni odbor, da v svoje poročilo vključi naslednje predloge sprememb:

Predlog spremembe 1

Predlog sklepa Priloga - odstavek 18

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

18. Kljub dosedanjim znatnim prizadevanjem bo zahteva iz okvirne direktive o vodah v zvezi z doseganjem „dobrega ekološkega stanja“ do leta 2015

PE504.216v01-00

Predlog spremembe

18. Kljub dosedanjim znatnim prizadevanjem bo zahteva iz okvirne direktive o vodah v zvezi z doseganjem „dobrega ekološkega stanja“ do leta 2015

4/10

PA\925549SL.doc

verjetno izpolnjena le za približno 53 % teles površinske vode v EU. Obstaja tudi tveganje, da cilj iz okvirne direktive o morskimi strategiji v zvezi z doseganjem „dobrega okoljskega stanja“ do leta 2020 verjetno ne bo izpolnjen, med drugim zaradi stalnega čezmernega ribolova in prisotnosti morskih odpadkov v evropskih morjih. Čeprav so politike EU v zvezi z zrakom in industrijskimi emisijami prispevale k zmanjšanju številnih oblik onesnaževanja, so ekosistemi še vedno ogroženi zaradi prekomernega usedanja dušika in onesnaženja z ozonom, kar je povezano z emisijami iz prometa, **intenzivnim kmetijstvom** in proizvodnjo energije.

verjetno izpolnjena le za približno 53 % teles površinske vode v EU. Obstaja tudi tveganje, da cilj iz okvirne direktive o morskimi strategiji v zvezi z doseganjem „dobrega okoljskega stanja“ do leta 2020 verjetno ne bo izpolnjen, med drugim zaradi stalnega čezmernega ribolova in prisotnosti morskih odpadkov v evropskih morjih. Čeprav so politike EU v zvezi z zrakom in industrijskimi emisijami prispevale k zmanjšanju številnih oblik onesnaževanja, so ekosistemi še vedno ogroženi zaradi prekomernega usedanja dušika in onesnaženja z ozonom, kar je povezano z emisijami iz prometa, **netrajnostnimi kmetijskimi praksami** in proizvodnjo energije.

Or. en

Predlog spremembe 2

Predlog sklepa Priloga - odstavek 19

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

19. Zato je za varovanje, ohranjanje in izboljšanje naravnega kapitala EU potrebno tudi obravnavanje težav pri viru, med drugim z boljšim vključevanjem ciljev v zvezi z naravnim kapitalom v druge politike, pri čemer je treba zagotoviti, da so politike usklajene in zagotavljajo posredne koristi. K doseganju teh ciljev prispevajo tudi ozelenitveni elementi iz predlogov Komisije o reformah, zlasti za kmetijstvo, ribištvo in kohezijsko politiko EU, ki so podprti s predlogi za okolju prijaznejši proračun EU v večletnem finančnem okviru 2014–2020. Na vodne ekosisteme na podeželskih območjih bi morale ugodno vplivati povezovanje kmetijskih izplačil z izpolnjevanjem ustreznih zahtev iz okvirne direktive o vodah, kot je določeno v predlogih Komisije za reformo skupne

Predlog spremembe

19. Zato je za varovanje, ohranjanje in izboljšanje naravnega kapitala EU potrebno tudi obravnavanje težav pri viru, med drugim z boljšim vključevanjem ciljev v zvezi z naravnim kapitalom v druge politike, pri čemer je treba zagotoviti, da so politike usklajene in zagotavljajo posredne koristi. K doseganju teh ciljev prispevajo tudi ozelenitveni elementi iz predlogov Komisije o reformah, zlasti za kmetijstvo, ribištvo in kohezijsko politiko EU, ki so podprti s predlogi za okolju prijaznejši proračun EU v večletnem finančnem okviru 2014–2020. Na vodne ekosisteme na podeželskih območjih bi morale ugodno vplivati povezovanje kmetijskih izplačil z izpolnjevanjem ustreznih zahtev iz okvirne direktive o vodah, kot je določeno v predlogih Komisije za reformo skupne

kmetijske politike . Ukrepi za okolju prijaznejšo skupno kmetijsko politiko bodo spodbujali tudi kmetijske prakse v zvezi z diverzifikacijo posevkov, zaščito trajnega travinja ter vzpostavitvijo in ohranjanjem ekološko dragocenih kmetijskih in gozdnih območij, ki ugodno vplivajo na okolje.

kmetijske politike. Ukrepi za okolju prijaznejšo skupno kmetijsko politiko bodo spodbujali tudi kmetijske prakse v zvezi z diverzifikacijo posevkov, zaščito trajnega travinja ter vzpostavitvijo in ohranjanjem ekološko dragocenih kmetijskih in gozdnih območij, ki ugodno vplivajo na okolje.

Ekološko kmetovanje in celostni načini zatiranja škodljivcev so ekološko učinkoviti sistemi, ki jih je treba še naprej razvijati, podpreti pa je treba tudi prehod k bolj trajnostnim kmetijskim sistemom.

Or. en

Predlog spremembe 3

Predlog sklepa

Priloga - odstavek 22 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

22 a. Kmetijstvo in gozdarstvo skupaj obsegata 78 % pokrovnosti tal Unije. Zato imata še naprej glavno vlogo pri ohranjanju naravnih virov in kulturnih krajin, ki so pogoj za druge človeške dejavnosti na podeželju. Pogozdovanje je ključnega pomena za utrjevanje tal ter za prilagajanje na podnebne spremembe in blaženje njihovih posledic, medtem ko lahko trajnostno kmetijstvo pripomore k boljšemu ohranjanju tal. Hkrati je treba poudariti integrirane in inovativne kmetijske prakse, kot so precizne tehnologije in ekološki pristopi, ter posebno pozornost nameniti izboljšanju rodovitnosti tal z nekemičnimi gnojili in vzdržnim povečanjem pridelka.

Or. en

Predlog spremembe 4

Predlog sklepa

Priloga – odstavek 26 – pododstavek 1 – točka g a) (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

g a) opravevanje se ohrani na dobri ravni in sprejmejo se ukrepi za omejitev uporabe pesticidov, ki imajo škodljive učinke na populacije medonosnih čebel.

Or. en

Predlog spremembe 5

Predlog sklepa

Priloga - odstavek 28

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

28. V celotnem gospodarstvu so potrebne inovacije za izboljšanje učinkovite rabe virov, da se glede na vedno višje cene virov, pomanjkanje in omejitev ponudbe poveča konkurenčnost. Pri spodbujanju inovacij, vključno z ekoinovacijami, je ključen poslovni sektor. Vendar trgi ne bodo uspešno delovali samostojno. Potrebni so vladni ukrepi na ravni Unije in držav članic, ki zagotavljajo ustrezne okvirne pogoje za ekoinovacije ter spodbujajo razvoj trajnostnih poslovnih ali tehnoloških rešitev za okoljske izzive.

28. V celotnem gospodarstvu so potrebne ***raziskave in*** inovacije za izboljšanje učinkovite rabe virov, da se glede na vedno višje cene virov, pomanjkanje in omejitev ponudbe poveča konkurenčnost. ***Inovacije so potrebne na področju porabe energije kmetijskih strojev, da se poveča energijska učinkovitost in zmanjšajo emisije CO₂, ter na področju spodbujanja posodabljanja kmetij, da se sprejme inovativne metode in tehnologijo.*** Pri spodbujanju inovacij, vključno z ekoinovacijami, je ključen poslovni sektor. Vendar trgi ne bodo uspešno delovali samostojno. Potrebni so vladni ukrepi na ravni Unije in držav članic, ki zagotavljajo ustrezne okvirne pogoje za ekoinovacije ter spodbujajo razvoj trajnostnih poslovnih ali tehnoloških rešitev za okoljske izzive.

Or. en

Predlog spremembe 6

Predlog sklepa Priloga - odstavek 32

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

32. Z uporabo najboljših razpoložljivih tehnologij v industriji v skladu z direktivo o industrijskih emisijah se bodo v več kot 50 000 večjih industrijskih obratih v EU izboljšali vzorci rabe virov in zmanjšale emisije, kar bo znatno prispevalo k dolgoročnejšemu spodbujanju razvoja inovativnih tehnologij, okolju prijaznemu gospodarstvu in zmanjšanju stroškov industrije.

Predlog spremembe

32. Z uporabo najboljših razpoložljivih tehnologij v industriji v skladu z direktivo o industrijskih emisijah se bodo v več kot 50 000 večjih industrijskih obratih v EU izboljšali vzorci rabe virov in zmanjšale emisije, kar bo znatno prispevalo k dolgoročnejšemu spodbujanju razvoja inovativnih tehnologij, okolju prijaznemu gospodarstvu in zmanjšanju stroškov industrije. ***Hkrati je mogoče z ustvarjanjem kratkih dobavnih verig in lokalnih trgov za kmetijske pridelke znatno zmanjšati emisije CO₂, ki nastanejo zaradi prevoza hrane.***

Or. en

Predlog spremembe 7

Predlog sklepa Priloga - odstavek 35

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

35. Da bi vzpostavili okvir za ukrepanje glede izboljšanja vidikov učinkovite rabe virov, ki presega emisije toplogrednih plinov in energijo, bodo določeni cilji za zmanjšanje splošnega vpliva potrošnje na okolje, zlasti v živilskem, stanovanjskem sektorju in sektorju mobilnosti. V vseh navedenih sektorjih nastane skoraj 80 % vplivov potrošnje na okolje. V sklepih konference Rio+20 je priznana potreba po znatnem zmanjšanju izgube hrane po pravilu in drugih izgub hrane ter odpadkov v celotni verigi preskrbe s hrano.

Predlog spremembe

35. Da bi vzpostavili okvir za ukrepanje glede izboljšanja vidikov učinkovite rabe virov, ki presega emisije toplogrednih plinov in energijo, bodo določeni cilji za zmanjšanje splošnega vpliva potrošnje na okolje, zlasti v živilskem, stanovanjskem sektorju in sektorju mobilnosti. V vseh navedenih sektorjih nastane skoraj 80 % vplivov potrošnje na okolje. V sklepih konference Rio+20 je priznana potreba po znatnem zmanjšanju izgube hrane po pravilu in drugih izgub hrane ter odpadkov v celotni verigi preskrbe s hrano. ***To je mogoče doseči s spodbujanjem neposrednih povezav med proizvajalci in***

potrošniki, skrajšanjem verig preskrbe s hrano in izboljšanjem logistike, prevoza, upravljanja z zalogami in pakiranja.

Or. en

Predlog spremembe 8

Predlog sklepa

Priloga – odstavek 41 – pododstavek 2 – točka (c)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(c) Spodbujanje javnih in zasebnih prizadevanj za raziskave in inovacije, potrebnih za razvoj inovativnih tehnologij, sistemov in poslovnih modelov, ki bodo pospešili prehod v nizkoogljično gospodarstvo, ki učinkovito izrablja vire, ter znižali stroške takšnega prehoda.

Predlog spremembe

(c) Spodbujanje javnih in zasebnih prizadevanj za raziskave in inovacije, potrebnih za razvoj inovativnih tehnologij, sistemov in poslovnih modelov, ki bodo pospešili prehod v nizkoogljično gospodarstvo, ki učinkovito izrablja vire, ter znižali stroške takšnega prehoda, ***in ki bodo pomagali zmanjšati količino živilskih odpadkov v prehranski verigi za 50 % do leta 2030.***

Or. en

Predlog spremembe 9

Predlog sklepa

Priloga – odstavek 82 – pododstavek 2 – točka (a)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

(a) ***postopno opuščanje subvencij, škodljivih za okolje***, večja uporaba tržnih instrumentov, vključno z obdavčitvijo in cenovno politiko, ter širitev trgov za naravne dobrine in storitve, pri čemer se ustrezno upoštevajo morebitni škodljivi socialni učinki;

Predlog spremembe

(a) ***boljša povezava med subvencijami za kmetijstvo in zagotavljanjem javnih dobrin***, večja uporaba tržnih instrumentov, vključno z obdavčitvijo in cenovno politiko, ter širitev trgov za *okoljske* dobrine in storitve, pri čemer se ustrezno upoštevajo morebitni škodljivi socialni učinki;

Or. en

Predlog spremembe 10

Predlog sklepa

Priloga - odstavek 98 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija

Predlog spremembe

98 a. Politika prehranske varnosti Unije bi morala temeljiti na trajnostnem kmetijstvu in pravični trgovini. Oskrba naraščajočega svetovnega prebivalstva z zadostno količino hrane pri spreminjajočih se vzorcih potrošnje obremenjuje vire (zemlja, voda, energija), zlasti v povezavi z učinki podnebnih sprememb. Odvisnost od uvoza rastlinskih beljakovin iz tretjih držav, ki je povezana z visokim ogljičnim odtisom, krčenjem gozdov in drugimi škodljivimi okoljskimi praksami, bi bilo treba v prihodnje omejiti.

Or. en